

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Horizori nefrancați nu se primesc.—Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nax. Augenthaler & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik,
în Budapesta: la A. V. Goldberger, E. H. Stern, Julia Leopold (VII Erzsebet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmonă pe o coloană 10 bani pentru o publicare.—Publicări mai dese după tarife și învoială.—RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 r. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, orașul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone.—Un exemplar 10 bani.—Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 282.

Brașov, Luni-Marți 24 Decembrie.

1902.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1903

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șase luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Ce va fi cu pactul parlamentar?

S'a făcut pactul economic între guverne, d'ar a rămas încă în d'ărăt ratificarea lui de către parlamentele.

În discursul său de anul nou ministrul-președinte Szell a d'is, că cele două guverne dualiste n'au lucrat unul contra celuilalt, ci au luptat pentru pace și înțelegere; că nu este învingător și nu este învins; fie-care, din cele două părți, au câștigat un succes, fie-care din aceste părți a dobândit un rezultat în interesul său.

Așa e zugrăvită icona pactului dintre guverne. S'ed vedem acum ce va fi de pactul parlamentar.

Preludiul luptelor pentru pactul parlamentar în Austria se petrece tocmai acum.

Sâmbătă s'a întrunit la presi-diul ministerial, așa numita confe-

rență de înțelegere ceho-germană, a căreia chemare este de a găsi o modalitate de înțelegere între cele două națiuni, cu privire la cestiunea limbii, pentru-ca printr'asta să se facă posibilă încetarea obstrucției cehice și desbaterea și votarea pactului cu Ungaria de către parlament.

Se scie, că guvernul Koerber este, care a conchemat această conferență.

Ministru-președinte a salutat conferența, a vorbit de cele două memorande, de al Germanilor și al Cehilor, scrise în cestiunea dreptului de limbă, și a pus în vedere un elaborat al guvernului pentru conferență, prin care, să se facă posibil un compromis între cele două părți. Guvernul crede, că mai bine se va pute aplană c'erta germano-boemă pas de pas, decât dintr'odată.

A vorbit cu av'ent Dr. Koerber și despre scopurile mai înalte ale împărăției (Gesamtreich), despre încheierea pactului cu guvernul ungar, pe baza comuniunii economice. A d'is și el, că pactul nu însemnă triumful unuia asupra celuilalt și a încheiat declarând, că acum e r'endul parlamentului să-și împlinescă și el obligămintele sale, căci „și pentru el există o ultimă oră.“

Au urmat apoi declarațiunile conducătorilor partidelor germane și cehe, accentuând fie-care punctul său de vedere și declarând ambele părți, că țin la memorandele lor. Din partea Cehilor însă, s'a mai declarat, că ei limba internă oficială n'o pot privi nici de cum, ca obiect de compensație. D'ar Cehii, fiind-că guvernul a anunțat nouă elaborate, vor aștepta, cu toate nedumeririle lor, să vadă, ce va propune guvernul în aceste elaborate.

Conferența, de care vorbim, a fost în prima ședință comună pentru Boemii și Moravii, de aici încolo însă

Boemii și Moravii se vor sfătui separat.

Din toate semnele, câte s'au arătat deja la prima întrunitire se poate conchide cu oare-care siguranță, că nu se va ajunge nici de astă-dată la vre-un rezultat practic și multumitor. Fie-care parte s'arată înclinată pentru pace. Când vine vorba însă, de a se stabili principiile și condițiunile ei, divergențele, ce se ivesc par-că devin tot mai mari, în loc de a se micșora.

Este, prin urmare, de tot puțină speranță de a pute face posibil, ca „Reichsrat“-ul să funcționeze și să lucre în mod normal, ceea-ce însemnă, că o rezolvare parlamentară a pactului este, ca și eschisă. Ce va aduce apoi „ora ultimă“, de care a vorbit Dr. Koerber, nu se scie.

Nici aceea nu se poate prevedea cu siguranță, decât ministrul-președinte Szell va pute trece ușor prin dietă proiectele pentru pact.

Avem deci prospecte, de a nu mai ieși din nesiguranță și iritațiune. Și acesta nici că va fi altfel pe câtă vreme nu se va găsi cheia de a împăca toate popoarele monarhiei după dreptate.

Acțiunea partidului național s'erbesc. Dr. Mihail Polit, cunoscutul conducător al partidului liberal s'erbesc, a publicat în diarul „Branik“ un articol, în care chemă la regenerare națională pe S'erbii din Ungaria. Polit învinesce majoritatea poporului s'erbesc (alusiuine la partidul radical), că plutesce în apele guvernamentale și că actualul guvern unguresc a ajuns ad'î la succese însemnate față cu S'erbii. Cu toate acestea Polit nu crede, că în viața poporului s'erbesc ar fi intrat decadența. În fine declară, că partidul liberal s'erbesc este acel partid național, care înainte de asta cu 40 de ani, încă sub Miletić, a luat lupta atât pe teren poli-

tic, cât și pe teren autonom. Partidul acesta stă pe baza principiilor stabilite în congresul naționalităților de la 1895.

Compromisul ceho-german.

Alalta-er' s'a întrunit în localitățile presi-diului ministerial din Viena conferența convocată pentru regularea afacerilor de naționalitate din Boemia și Moravia. Din partea guvernului s'au prezentat miniștri Koerber, Hartel și Rezek și toți delegații partidelor din Boemia și Moravia.

Ministru-president Koerber deschid'nd conferența a declarat, că guvernul e vesel, că atât din parte germană cât și din parte cehică se dă prioritate desbatelor comuue. Guvernul va urmări cu atențiune încordată decursul conferenței. Deși cele două memorande (german și ceh) difer mult în ce privesc conținutul și condițiunile lor, totuși de astă-dată ese în relief ideea necesității aplanării contrastelor. Guvernul va face încercare pentru realizarea compromisului printr'un memorandum, care poate și el să fie modificat, căci nu principiile fac să se aducă o decisiune ci voința de împăcare.

Koerber continuând d'ise: Domnii mei! După o luptă pe cât de leală, pe atât și de gravă s'a dobândit o învoială între guvernul Austriei și Ungariei pe timp de 10 ani, cu privire la pact. Învoiala acesta s'a făcut fără a se atinge interesele celor două state și fără ca unul să învingă asupra celuilalt. — Asupra ambilor însă a învins conștiința cohesiunii, marea datorie față de monarhie. Dacă s'a putut, ca pe lângă curente contrare, totuși să se ajungă, după vechia modalitate, marile ținte ale monarhiei unitare, cu atât mai v'ertos trebuie să fie posibilă învingerea greutăților, cari timp prea îndelungat au slăbit forțele acestui stat. Trebuie să mergem înainte și să nu ne oprim mereu la piedecile acestea. C'elul din urmă pentru opera acesta n'a sunat încă. V'ed rog, deci, faceți ca să se întemple

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ultimul vis al bătrânului stejar.

Poveste de Crăciun.

De Andersen.

Pe o c'ostă înaltă de deal, în strînsă apropiere de t'ermul mării, se afla un stejar bătrân, care num'era tocmai trei sute șase-deci și cinci de ani. Timpul acesta însă nu însemna mai mult pentru arbore, decât pentru noi omenii tot atâtea zile.

Noi suntem treji ziua, dormim noptea și atunci ne vin visurile; cu arborele însă stă lucrul altfel. Arborele vegheză timp de trei anotimpuri și se dă somnului abia către i'ernă, i'erna este timpul când d'orme el, 'erna este noptea lui după zilele îndelungate de primăvară. vară și toamnă.

În câte-o zi căldurosă de vară a jucat împrejurul coronei sale, a trăit și s'a simțit fericită musculița, care trăesce numai o zi, și când se odichnea mica făptură pentru vre-o câte-va clipite pe una din frunzele cele mari și fragede de stejar, atunci d'icea arborele tot-déuna: „S'ărăcuța de tine! Numai o clipită ține într'egă viața ta! Ce timp scurt! E trist de tot!“

„Trist?“ r'espundea tot-déuna musculița, „ce vr'ei să d'ici cu asta? Totul e numai lumină și seninătate, atât de cald e și de strălucit, și eu sunt atât de vesel!“

„Însă numai o zi, și apoi totul s'a dus!“

„S'a dus?“ d'icea musculița. „Ce s'a dus? Și tu te-ai dus?“

„Nu, eu trăesc multe mii de zile de ale tale și ziua mea ține v'ecuri întregi. Asta-i un restimp atât de lung, încât nici nu ești în stare să-l socotesc!“

„Nu, fiind-că nu te înțeleg! Tu ai mii de zile de-ale mele, d'ar eu mii de clipite, pentru-ca să le trăesc veselă și fericită! Încet'eză întregă strălucirea lumii acesteia, decât mori?“

„Nu“, d'ise arborele, „ea există de sigur și mai departe, nespune de departe, încât nici nu mi-o pot închipui!“

„D'ar atunci avem am'endoi același restimp de traiu, numai cât facem socot'ela în chipuri deosebite.“

Și musculița juca și-și da v'ent prin aer, se bucura de aripiorele fine, măestrite, se bucura de catifeaua acestora, se bucura în aerul cel cald, străbătut de mirosul câmpurilor de trifoiu și rose s'elbatice, de liliac și caprifolii, ca să nu mai

amintim și de mirosul cel dulce al sânzieniei și de mînta creț'ă.

Mirosul era atât de îmbătător, încât musculița cređu că a cuprins'o am'eț'ela. Ziua era lungă și strălucită, plină de bucurie și senzații dulci, și îndată ce a apus soarele, simțea musculița o obos'elă dulce. Aripele nu mai voiau să o ducă și încet'șor de tot cădea pe m'olele firicele de i'erbă ce se clătinau, și adormea apoi fericită. Așa era m'ortea ei.

„S'ermană musculiță!“ d'ise ștejarul.

„Scurtă ți-a fost viața!“

Și d'î de d'î se repeta același joc, aceeași conversație, aceeași r'espunsuri și aceeași adormiri line; se repeta lucrul acesta la tot n'umul musculițelor și toate erau tot așa de fericite, tot așa de vesele. Stejarul veghia dimineța de primăvară, am'iața de vară și s'era de toamnă, acuma însă i-se apropia timpul când trebuia să d'ormă, noptea. Se apropia i'erna.

Deja cântau f'ertunele: „Nopțe bună; Nopțe bună! Ici cade o frunză, alta dincolo! Culegem! culegem! Veđi, să dormi: Te adormim cântând, te scuturăm în somn; așa-i că asta face bine ramurilor bătrâne? Poenesc de plăcere! Dormi ușor, dormi ușor! E noptea a trei sute

șese-deci și cincea; de-altcum ești numai un copil de un an! Dormi ușor! Norul de zăpadă te va pune într'un așternut m'ole, îți așterne un lînțoliu întreg, o plapomă m'ole la picior! Dormi în pace și visuri plăcute!“

Stejarul se desbracă de tot frunzișul, pentru-ca să se dea odichnei 'erna într'egă și să se lase alintat de visuri frumoșe. D'ar, întocmai ca visurile omenilor, așa și ale lui îi re-product tot-déuna ceva trăit.

A fost și el odată mic, da, o ghindă i-a fost l'égănul; după socot'ela omenilor era acum într'al patrulea veac. Era arborele cel mai mare și cel mai frumos din pădure, cu cor'ona sa ajungea departe peste toți ceilalți și se vedea din largul mării și servea corăbiilor ca semn de orientare. Nici că se gândea căți ochi îl caută. Sus de tot, în cor'ona lui cea verde și-au făcut cuib porumbii s'elbatici, și cucul îl striga pe nume, 'eră toamnă când frunzele aveau înfățișarea plăcilor de aramă bătută, veniau pas'erile călătore și se odibneau pe el înainte de a sbura peste mare. D'ar acum era i'ernă, desfrunzit stătea arborele și puteai să veđi bine cum i-se întindeau ramurile în formă de arcuți și cotituri. Veniau ciorile și să așed'ară cete-cete pe

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 2 bani pentru comandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta c. r. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul parandial din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, cartea dată către ministerul de interne D. P. rez. priu d. Dr. Amos Iancu în casa fondului pentru monumentului lăncu. Prețul este 1 cor. nă. În România 2 lei plus 5 bani porto

„Pintea Vităzului“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Retezanul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la oște“. A esta este titlul unei noue cărți, ce dă *Ioan Pop-Retezanul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat litera urei române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce-re de Teodor V. Pacătan. Prețul 2 cor. (+ 10 b. port.)

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popa*. Broșura acesta, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Iul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de I. Iul. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Călindarul Plugariului.

A apărut și se poate procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călindarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Măsurile, țigurile din Ardeal și Ungaria și lista advoacăților români.

În partea literară vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewicz (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmărim“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cinci într-o păstăie (poveste de Andersen),

Lulăua lui moș Radu, Legenda pământului și a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățene) de regretatul tiner poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dușmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea zomilor“ de A. Boldor, „Cauzele de ce sămănăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricacioase pomilor și viilor“, „Ce plătesce banul și cum îl cruțăm noi?“

După partea economică urmează pe mai multe pagini diferite „povești“, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Dr. univ. med.

Fritz Hubbes

fost asistent la clinica Universității c. s. r. din Graz.

Specialist

pentru boalele de urechi, nas, gât precum și pentru boalele de piele și esterne.

Orele de ordinațiune:

dela 10—12 a. m. și 3—4 p. m., în fie-care zi.

Din 26 Decembrie 1902 în Str. Orfanilor nr. 18 (parterre). 10—10, 785.)

De serbători

recomand onorabilele clientele **depositul meu bogat asortat, cu Ciai, Rum, prăjituri**

foarte fine, pentru Ciai

Vinuri de Ardeal

foarte bune, Silvorum, Punciu, Curmale, Struguri de malaga.

Specialități diferite de **pesci și Cașuri**. Mare asortiment de **împedobit pomul de Crăciun**.

Cu distinsă stimă

ALFRED KAMNER,
Magazin de delicatose
Brașov, Strada Vămii 29.

Se vinde

VIN nou de Ardeal natural
litru cu 36 cr.,
preste 3 litri cu 32 „

precum și

VIN vechiu litru cu 36, 40 și 50 cr.

O încercare va convinge pe fiecare de bunătatea vinului.

Cu totă stima:

Maria Bucur Băncilă,
pe Tocile Nr. 31.

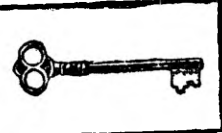
(784,5—10.)

Săpun în rude

SCHICHT.

MARCA:

Cerbu și Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor de aceea cel mai ieftin.

Se capătă pretutindenă

28-40.(725)

Cine dorește să aibă un costum bun, elegant și trainic acela să facă cumpăratura necondiționat la

HANS FIELES

în Brașov, Strada Vămei nr. 13,

unde se află tot-deuna un **asortiment mare de stofe**

de **Loden-Tiroles** neîntrecut de durabile, precum și

Stofe de Kamgarn

dela cele mai ieftine până la cele mai scumpe. **Kamgarn negru**, Peruvians pentru **costume de salon și fracuri**.

La dorință pot recomanda croitorii buni, cari sunt în stare să lucreze în 10 ore un costum durabil și fără scăderi.

Recunoscințe număröse.

Mă rog de a visita **Magazinul meu**, fără a fi siit la cumpăratură.

Hans Fieles,

Strada Vămei nr. 13.

(754,12—20.)

Mostre se trimit cu bonificarea speselor poștei.

Cadou potrivit pentru zile de serbători.

De-orece am început cu vânzarea Șampaniei escelente și ieftine, ce o fabricăm din vinuri curate de Ardeal, oferim cadou potrivit pentru serbători

Șampania

Gloria Sec (mai acrișoră).

Superbe Sec (mai dulce).

Localurile de vânzare sunt:

Demeter Eremias Nepoții, Strada Hirscher;

H. Zintz, Strada Porții;

Karl Irk,

Trentina (Mercur) Tîrgul Inului.

Karl Harth, Strada lungă Brașovul-vechiu.

Comandele se se trimittă la

KARL HARTH & Cie,

„Pivnița de Șampanie“.

(7-6,3--4.)

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la **Budapesta:**

- I. Trenul mixt la ora 5-20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. séra.
- IV. Tr. acc. la órele 6-45 m. dim.

Dela Brașov la **București:**

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 6-55 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la **Kezdi-Oșorheiu:**

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9-18, cu Ciuc Szereda, la óra 10-45 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de per. la óra 3-15 m. p. m.

Dela Brașov la **Zărnesci (gar. Bartolomeiu)**

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Dela Brașov la **Ciuc-Gyimes:**

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela **Budapesta la Brașov:**

- I. Tren accel. la órele 10-4 m. séra.
- II. Trenul de persoane la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela **București la Brașov:**

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt la óra 9-23 min. p. m.
- III. Trenul pers. la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-55 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal.)

Dela **Kezdi-Oșorheiu la Brașov:**

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3-21)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5-17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 3-54 dim.)

Dela **Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)**

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.

Dela **Ciuc-Gyimes la Brașov:**

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1-3 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes).